

คำอธิบายสาระสำคัญของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๒๒/๒๕๕๘

เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งขันและรถจักรยานยนต์ในทาง
และการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ

เนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงว่าประชาชนทั่วไปต่างได้รับความเดือดร้อนรำคาญและได้รับอันตรายในการสัญจรไปมาจากกรณีที่มีการรวมตัวกันเพื่อแข่งขันและรถจักรยานยนต์ในทาง จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันภัยสังคม อีกทั้ง เพื่อระงับยับยั้งและแก้ไขปัญหาการรวมกลุ่มหรือมั่วสุม เพื่อก่อความเสียหายแก่ผู้อื่น นอกจากนี้ เพื่อสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบให้แก่เด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง และสังคมในทุกภาคส่วน ให้ตระหนักถึงความปลอดภัย การให้ความคุ้มครองกับชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินการเพื่อปฏิรูปและจัดระเบียบในสังคม รวมทั้ง เพื่อระงับและป้องกันการกระทำอันเป็นผลต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม อีกด้วย

มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งขันและรถจักรยานยนต์ในทาง

๑. ห้ามมิให้ผู้ใด

รวมกลุ่มหรือมั่วสุม

หรือ

จัดให้มี การรวมกลุ่มหรือมั่วสุม

ในลักษณะหรือโดยพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นการนำไปสู่การแข่งขันในทางอันเป็นความผิดและต้องรับโทษตาม

กฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก

ผู้ใด

๑. ผู้ที่มีเจตนาโดยตรงในการรวมกลุ่มหรือมั่วสุมในลักษณะหรือโดยพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นการนำไปสู่การแข่งขันในทางฯ

๒. ผู้ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกันกับการรวมกลุ่มหรือมั่วสุม หากพิสูจน์ไม่ได้ว่าตนไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแข่งรถยนต์และจักรยานยนต์ในทาง

รวมกลุ่มหรือมั่วสุม

ข้อสังเกตของการรวมกลุ่มหรือมั่วสุม คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๔๖/๒๕๓๕ การมั่วสุมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ ผู้มั่วสุมไม่จำเป็นต้องมีเจตนากระทำผิดในรายละเอียดอย่างเดียวกัน เพียงแต่เป็นการใช้กำลังประทุษร้ายหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองก็เป็นความผิดแล้ว และผู้ที่มามั่วสุมก็ไม่จำเป็นต้องรู้จักหรือมีการนัดหมายวางแผนกันมาก่อน

ในลักษณะหรือโดยพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นการนำไปสู่การแข่งรถ

ถ้อยคำที่ว่า “ในลักษณะหรือโดยพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นการนำไปสู่การแข่งรถ” นั้น เป็น “องค์ประกอบภายนอก” ประการหนึ่งของความผิดดังกล่าว แต่เป็น “องค์ประกอบภายนอก” ซึ่งเป็น “พฤติการณ์ประกอบการกระทำ”

คำพิพากษา ฎีกาที่ ๗๖๙/๒๕๔๐ ข้อความในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔ ที่ว่า โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชนไม่ใช่การกระทำโดยแท้ และไม่ใช่เจตนาพิเศษ จึงไม่เกี่ยวกับเจตนา แต่เป็นพฤติการณ์ที่ประกอบการกระทำที่น่าจะเกิดความเสียหายได้ แม้จะไม่เกิดความเสียหายขึ้นจริงก็พิจารณาได้จากความคิดธรรมดาของบุคคลทั่วไป ส่วนคำว่าได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริงนั้น เป็นเจตนาพิเศษโดยมิได้เจาะจงผู้ที่ถูกกระทำให้หลงเชื่อไว้โดยเฉพาะว่าจะต้องเป็นผู้ใด ดังนั้น การที่จำเลยเจตนาทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินขึ้นเพื่อให้ ด. หลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริงก็เป็นความผิดแล้ว แม้จำเลยยังมีได้นำเอกสารไปใช้แสดงต่อ ด. ก็ตาม ทั้งบุคคลที่จะถูกทำให้หลงเชื่อนี้กฎหมายมิได้กำหนดว่าจำต้องเกี่ยวข้องเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกับบุคคลที่น่าจะเกิดความเสียหาย จึงเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งก็ได้

คำพิพากษา ฎีกาที่ ๖๖๕๔/๒๕๕๐ การกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชนตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔ วรรคแรก และมาตรา ๒๖๘ วรรคแรก เป็นพฤติการณ์ประกอบการกระทำมิใช่ผลที่ต้องเกิดขึ้นจากการกระทำ เพียงแต่อาจจะเกิดแม้จะไม่เกิดขึ้นก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว และความเสียหายที่น่าจะเกิดนั้นอาจเป็นความเสียหายที่มีรูปร่าง เช่น ความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือความเสียหายต่อศีลธรรม เช่น เสียชื่อเสียง หรือความเสียหายต่อประชาชน เช่น ความไว้นื้อเชื่อใจในการประกอบธุรกิจด้วย การที่จำเลยปลอมใบรับฝากเงิน อันเป็นเอกสารสิทธิดังกล่าวนำเงินเข้าฝากในบัญชีของบุคคลทั้งสองที่ธนาคาร ก. สาขาสี่แยกบ้านแขก เป็นผลให้เงินของเจ้าของบัญชีทั้งสองบัญชีเพิ่มมากขึ้น แม้จะไม่มี ความเสียหายต่อทรัพย์สินแต่เปลี่ยนแปลงหลักฐานจำนวนเงินของเจ้าของบัญชีทั้งสองในระบบบัญชีของธนาคาร ก. ให้แตกต่างไปจากความเป็น

จริง อันจะเป็นผลให้เจ้าของบัญชีทั้งสองและธนาคาร ก. อาจเสียชื่อเสียงไม่ได้รับความเชื่อมั่นไว้วางใจในสังคมและในการประกอบกิจการธุรกิจอันเป็นประการที่น่าจะเกิดความเสียหายตามบทบัญญัติในความผิดฐานปลอมและใช้เอกสารสิทธิปลอมตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๖๘ วรรคแรก

ศาลฎีกาใช้คำว่า “พฤติการณ์ประกอบการกระทำ” ในฎีกาที่ ๗๖๙/๒๕๔๐ และ ๖๖๕๔/๒๕๕๐ เมื่อถ้อยคำดังกล่าวเป็น “พฤติการณ์ประกอบการกระทำ” มิใช่เป็น “ข้อเท็จจริง” มีผลในการทางกฎหมายก็คือจะนำหลักในมาตรา ๕๙ วรรคสาม ที่ว่า “ไม่รู้ไม่มีเจตนา” มาปรับใช้ไม่ได้เพราะหลักในมาตรา ๕๙ วรรคสามจะนำมาใช้ได้กับกรณี “องค์ประกอบภายนอก ซึ่งเป็นข้อเท็จจริง” เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ในการพิจารณาว่า “น่าจะเกิดความเสียหาย” หรือไม่ จึงวินิจฉัยโดยระดับความรู้ของ “วิญญูชน” ทั่วไป หากวิญญูชนทั่วไปเห็นว่า “ไม่น่าจะเกิดความเสียหาย” การกระทำก็ไม่เป็นความผิด เพราะขาดองค์ประกอบภายนอก แม้ความผิดฐานพยายามก็ไม่เป็นความผิด ตรงกันข้าม หากวิญญูชนทั่วไปเห็นว่า “น่าจะเกิดความเสียหาย” ก็ต้องถือว่า การกระทำครบองค์ประกอบภายนอกในส่วนนี้ แม้ผู้กระทำจะ “ไม่รู้ว่าจะเกิดความเสียหาย” ก็ตาม ดังนั้น หากมีรวมกลุ่ม หรือ มั่วสุม หรือ จัดให้มีการรวมกลุ่ม หรือ มั่วสุม และการกระทำความผิดดังกล่าว มีลักษณะหรือโดยพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นการนำไปสู่การแข่งรถในทางอันเป็นความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมายว่าด้วยจรรยาบรรณ บก ย่อมเป็นความผิด แม้จะยังไม่ได้มีการแข่งรถในทางก็ตาม

การแข่งรถในทางอันเป็นความผิดและโทษตามกฎหมายว่าด้วยจรรยาบรรณบก

พระราชบัญญัติจรรยาบรรณบก พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๑๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร และห้ามมิให้ผู้ใดจัด สนับสนุน หรือส่งเสริมให้มีการแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร

มาตรา ๑๖๐ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้ผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

๑.๑ หากมีรวมกลุ่มหรือมั่วสุมหรือจัดให้มีการรวมกลุ่มหรือมั่วสุม และการกระทำความผิดดังกล่าว ในลักษณะหรือโดยพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นการนำไปสู่การแข่งรถในทางอันเป็นความผิดและต้องรับโทษ ตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกให้ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก หรือเจ้าพนักงานตำรวจ หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการแข่งรถยัดและ รถจักรยานยนต์ในทางมีอำนาจ

๑.๑.๑ เข้าระงับ ยับยั้ง หรือดำเนินการใดๆ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดดังกล่าวได้ตาม ที่เห็นสมควร

๑.๑.๒ นำรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ที่สงสัยว่าจะใช้ในการแข่งรถในทางมาเก็บรักษาไว้ เป็นการชั่วคราว เพื่อการป้องกันหรือรักษาไว้ เพื่อความปลอดภัยสาธารณะ จนกว่าลักษณะหรือพฤติการณ์ ดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

๑.๑.๓ จับกุมและควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้เพื่ออบรมความประพฤติเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า เจ็ดวัน แต่ไม่เกินสิบห้าวัน โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้ต้องหามิได้

ส่วนกรณี que พบว่ามีการแข่งรถ เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการเหมือนคดีอาญาทั่วไปได้ เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๘/๒๕๓๘ โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยขับรถจักรยานยนต์แข่งกับรถจักรยานยนต์คันอื่นเจ้า พนักงานตำรวจจับจำเลยได้พร้อมยึดรถจักรยานยนต์ของกลางจำเลยให้การรับสารภาพคดีฟังเป็นยุติได้ตามคำฟ้อง คำให้การจำเลยว่ารรถจักรยานยนต์ของกลางเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดศาลยอมมีอำนาจพิพากษาให้รับ รถจักรยานยนต์ของกลางได้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓

๒. ติดตามตาหรือผู้ปกครอง

(๑) ต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และยับยั้ง พฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน

(๒) ต้องไม่สนับสนุนหรือปล่อยปละละเลย ให้เด็กและเยาวชนในปกครองเกิดการรวมกลุ่มหรือ มั่วสุมเพื่อการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง

หากพบเด็กและเยาวชนรวมกลุ่มหรือมั่วสุมกันให้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของบิดามารดาหรือ ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน แล้วแต่กรณี และให้เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม กฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก หรือเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่จะแจ้ง ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้ามารับทราบการกระทำของเด็ก และเยาวชนดังกล่าว เพื่อให้คำแนะนำ ตักเตือน

ทำทัณฑ์บน หรือวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้เด็ก และเยาวชนกระทำความผิดอีก หรืออาจให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานะานุรูป แต่จะเรียกเงินประกันไว้ได้ไม่เกินระยะเวลาสองปี

หากเด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีก บิดามารดา หรือผู้ปกครองจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ริบเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองเด็ก

๓. ผู้ใด

๑. ผลิต ครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ หรือการทำให้ขึ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์

๒. หากกระทำการนั้นในลักษณะที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการตระเตรียม ยุยง ส่งเสริม สนับสนุน ชักชวน จัดให้มี จัดหา เป็นธุระ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในทาง

ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำในลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในทางและมีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อสังเกต - มาตรา ๑๖๐ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ แต่ผู้ที่กระทำในลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในทางและมีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- “เหตุอันควรเชื่อ คืออะไร

เหตุอันควรเชื่อ คือ สิ่งที่เป็นปัจจัยภายนอก มาทำให้เกิดความเชื่อ

ปัจจัยภายนอก คือ ข้อมูลหรือหลักฐานที่ได้มีความน่าเชื่อถือ (reliability) และรับรู้หรือได้ข้อมูลนั้นมาจากแหล่ง (source, informant) ที่น่าเชื่อถือและเมื่อประกอบรวมเข้ากับข้อเท็จจริงที่ปรากฏต่อหน้าแล้ว ทำให้เกิดความเชื่อ... เช่น มีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นบ้านหรือในรถมีสิ่งของผิดกฎหมายซุกซ่อน ศาลจึงออกหมายค้น หรือมีเหตุควรเชื่อว่าจะหลบหนี ศาลจึงออกหมายจับ หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นปล้นทรัพย์ ศาลจึงออกหมายจับให้ตำรวจ.. โดยเหตุอันควรเชื่อหรือหลักฐานตามสมควรเชื่อนี้ ใช้มาตรวัดความน่าเชื่อถือแบบการชั่งน้ำหนักตีแผ่ง (preponderance of evidence) คือ แค่ว่าใช่.. มากกว่าไม่ใช่ ก็เป็นเหตุอันควรเชื่อแล้วไม่ต้องถึงขนาดน่าเชื่อโดยปราศจากสงสัย (beyond reasonable doubt) ที่ใช้ในการลงโทษว่าเรามีความผิดจริง

ในกรณีที่เป็นผู้ประกอบการพาณิชย์ โรงงาน หรืออาคารที่เกี่ยวข้อง การผลิต ครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หรือการทำขึ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการประกอบกิจการดังกล่าวสั่งปิด การดำเนินการ หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการได้ทันที ในกรณีที่มีการสั่งปิดการดำเนินการ หรือเพิกถอน ใบอนุญาตประกอบกิจการนั้น ให้คำสั่งปิดการดำเนินการ หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นที่สุด

พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วย โรงงาน และเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มีอำนาจทำการตรวจสอบกิจการ พาณิชยกรรมตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และอาคาร ตามกฎหมายว่า ด้วยการสาธารณสุข แล้วแต่กรณี มิให้มีการกระทำผิด และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานตำรวจ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยมีอำนาจ หน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่และ เจ้าพนักงานสาธารณสุขดังกล่าวด้วย

ถ้าการกระทำผิดเกี่ยวกับการผลิต ครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลง สภาพรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ หรือการทำขึ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์นั้น มีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น เช่น หากของที่ครอบครองนั้นเป็นของที่ลักลอบหนี หลีกเลี่ยง ศุลกากร มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๙๖ ได้กำหนดโทษสำหรับความผิด ฐานนี้ไว้ให้ปรับสี่เท่าของราคาของรวมค่าอากร หรือจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ ก็ต้องนำบทลงโทษตาม พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๙๖ มาใช้บังคับ